

Nedre Nidelva Elveeierlag
v/leder Jørgen Idalen,
Kroken 96,
4885 Grimstad
Tlf. 99245260/ 37045171

Kroken, 2014-04-13

Olje og energidepartementet

Vurdering av konsesjonsplikt – opprustning og utvidelse av Bøylefoss kraftverk i Arendalsvassdraget, Froland kommune i Aust – Agder fylke.

Viser til brev 24/3 - 2014 fra NVE og øvrige dokumenter i saken i forbindelse med vurdering av konsesjonsplikt.

Nedre Nidelva Elveeierlag presiserer at det kun er nye negative virkninger ut over den eksisterende situasjonen som vurderes fra vår side.

Bøylefoss kraftverk er bygd ut skrittvis og ingen av utvidelsestiltakene frem til dagens anlegg har utløst konsesjonsplikt. Nå foreligger det nye planer for skrittvis utvidelse/ oppgradering av eksisterende anlegg. For oss er det svært viktig å vurdere alle skrittvis tiltakene i disse planene og om de samlet sett utløser konsesjonsplikt etter vannressurslovens § 8.

Vi forstår det slik at NVE vurderer konsesjonsplikt ut fra første utbyggingstrinn. NVE legger til grunn at det normalt vil gå vann ut av det eksisterende kraftverksutløpet ved enhver driftssituasjon og at det aldri eller svært sjelden vil oppstå situasjoner hvor dette ikke er tilfelle.

Nedre Nidelva Elveeierlag ser det slik med hensyn til vannføring ut fra eksisterende utløp:

Trinn 1 – Det vil være avhengig av vannføringen og opp til anleggseier.

Trinn 2 – Kun ved flom.

Trinn 3 – Det vil aldri gå vann ut av eksisterende utløp da disse aggregatene er tatt ut av drift og vann vil kun gå ut fra nytt utløp 180 meter nedstrøms.

NVE konkluderer med at: "Den økte kapasiteten vil bare kunne benyttes i flomperioder, når det i dag går overløp, fordi vannføringen er styrt av tappingen fra Nelaug, som igjen er styrt av hvordan kraftverkene oppstrøms magasinet blir kjørt. Det forventes ikke betydelige endringer i systemet oppstrøms, og økt slukeevne i Bøylefoss vil ikke påvirke tapping eller kjøremønster oppstrøms i nevneverdig grad" ...og at: "Slik kraftverket kjøres i dag, går det først og fremst overløp under høstflommen, men enkelte år går det også noe overløp om våren og sommeren"

Nedre Nidelva Elveeierlag mener dette ikke beskriver virkeligheten og fremtidig kjøring av elva. Spesielt to forhold:

1. Bøylefoss kraftverk er det kraftverket med størst fall nedstrøms Nelaug magasin og det dominerende kraftverket i vannstrengen. Men det er også flaskehalsen med minst slukeevne. Tappingen fra Nelaug er styrt (begrenset) av Bøylefoss. Når slukeevnen økes vil dette direkte påvirke tappingen ut av Nelaug. Magasinfylling, snømengde, kraftpriser vil være det dominerende for kjøring oppstrøms og nedstrøms Nelaug.

Tappingen fra Nelaug vil være svært påvirket av dette. Hele registeret på slukeevne vil benyttes fullt ut gjennom hele året. Det er også forventet mer nedbør i fremtiden som også vil bidra til mer vann i nedslagsfeltet til Nidelva.

2. Moderne maskiner kontra dagens maskiner har en helt annen mulighet når det gjelder styring, programmert automatisk start/ stopp etc og svært få begrensninger. Det vil si at allerede ved trinn 1 vil det ligge til rette for å kunne kjøre elva tøffere gjennom døgnet. Det er naturlig å ville produsere mer på høye priser (dag) og mindre på lave priser (natt). Alle medlemmene i Arendals Vassdrags Brukseierforening har felles interesse i å oppnå best mulig pris for kraften og det foreligger få begrensede føringer mht regulering. Høy vannføring dagtid og lav vannføring nattid. Eks vannføring dag: 150 m³/s x 12 timer, vannføring natt: 100 m³/s x 12 timer, gir snitt gjennom døgnet 125 m³/s. Dette gir ikke mer produsert kraft men det gir bedre betalt for kraften. Følgelig vil dette være negativt for elveiere og andre berørte men positivt for kraftverkeier.

Nedre Nidelv Elveierlag mener vannføringen hyppig vil være over dagens slukeevne på 125 m³/s og ikke bare knyttet opp mot flomsituasjoner, og vannføringen vil endres adskillig oftere. Dette vil berøre alle som har et forhold til elva, helt fra Nelaug magasin til sjøen: grunneiere, fiskere, friluftsliv, private og allmenne interesser i elva.

Vannstanden i Nelaug-magasinet vil endres hurtigere, oftere og svinge opp/ ned. Når vannføringene nedstrøms Nelaug endres i forhold til dag/ natt vil dette føre til at vannstanden i magasinet svinger opp/ ned og magasinet kan tappes hurtigere ned uten tap av vann nedstrøms.

Oppstrøms Evenstad, er de fleste gyteplassene i de 2 øverste kilometerne. Her er også de potensielt fineste forholdene for å utøve fluefiske på hele den anadrome elvestrekningen fra sjøen og opp. Det er i området Øyren på Bøylestad, ca 2 km nedstrøms, og ved Ospetangen, nær opp mot tenkt utløp. Dette vil være svært nær planlagt utløp og strekningen vil være direkte påvirket av hvordan elva kjøres. Et utløp som skal føre 150 m³/s vann vil ha et svært areal og det kreves også at det ikke er stengsler nedstrøms utløp. Det er stor sannsynlighet for at det må kanaliseres (trinn 2) for at vannstanden ikke skal bygge seg opp lokalt ved full drift slik at virkningsgraden reduseres. Ferdig anlegg og selve anleggsdriften vil favne over et stort område og ikke bare eksakt der utløpet er tegnet inn. Tenkt plassering av utløp vil sørge for endret avrenning ved Ospetangen og ødelagte forhold for fiske, samt at det vil være forbundet med fare å oppholde seg i område. Dette vil berøre grunneiere, fiskere, friluftsliv og allmenne interesser og område vil endres totalt fra slik det er i dag.

Det forskes på laksevandringen i Nidelva. Alle svar er ikke funnet og mange uløste problem gjenstår. Det vil være anlegg som kontinuerlig må utbedres, ombygges og vedlikeholdes i fremtiden. Dagens situasjon i elva skyldes tidligere bygde dammer, kraftstasjoner og kanaliseringer som ikke hadde dagens krav i forhold til miljø etc. å forholde seg til og at andre interessenter av elva ikke var framsynte nok eller vant frem med sine krav.

Erfaringene som er erfart nedstrøm Bøylefoss der vi erfarer svært lite makt og at makten ligger i hendene på regulanten har vi dårlig erfaring med. Økonomisk har vi ingen tyngde og svært lite vi kan kreve tilrettelagt. Det dreier seg om dugnadsarbeid og et håp om velvilje fra regulanten i ettertid

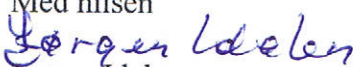
Grunneiere langs vassdrag med anadrome laksefisk er pålagt pliktig organisering og drift av vassdraget. Formålet er at elvene skal forvaltes på best mulig måte for å legge til rette for laksen, fiske, friluftsliv og allmenne interesser. Det er uten tvil tilrettelegging, føringer for fremtiden i slike utbygginger som dette som vil bety noe for vår elv. Oppklarende tilbakemeldinger fra utbygger i denne saken er godtatt som den eneste mulige og riktige beskrivelse av fremtidig drift av elva.

Denne saken har vært sendt ut på begrenset høring. Det var ved en tilfældighet at Elveeierlaget ble klar over denne høringen via fylke slik at vi fikk med innspill i 2 runde. Når vi nå har søkt informasjon, lest gjennom sakspapirer og jobbet med denne saken er det med undring for oss at ikke grunneiere og grendelaget, Driftstyre for Bøylefoss og Bøylestad, ikke har fått informasjon og mulighet til å være med i denne høringen. Det er i første omgang grendelaget som representerer lokale allmenne interesser.

Elveeierlaget er ikke imot en utbygging/ oppgradering av Bøylefoss, men vi håper sterkt å kunne påvirke for at utbyggingen av Bøylefoss kraftstasjon vurderes grundig etter dagens regler og miljøkrav, at alternative løsninger blir grundig evaluert, slik at elva kan forvaltes på best mulig måte inn i fremtiden. At laksen en gang skal kunne leve parallelt med kraftproduksjon og at det er best mulig tilrettelagt for fiske og allmenne interesser.

Vi vil fraråde at det gis fritak for konsesjonsbehandling etter §§ 8 og 10 i Vannressursloven.

Med hilsen

Jørgen Idalen